

Фактори розвитку території носять економічний і соціальний зміст залежно від того, яку складову соціально-економічного механізму вони виконують чи на досягнення якого критерію розвитку вони націлені.

За змістом всі вони опираються на структуру кожної зі складових соціально-економічного механізму та являє собою рівень досконалості:

- законодавчої та планово-нормативної бази;
- форм і методів обліку та звітності;
- економічного аналізу, фінансової системи;
- системи оплати праці та соціального захисту населення;
- системи відповідальності персоналу за рівень розвитку;
- кваліфікація кадрів регіонального та державного керівництва.

Про рівень досконалості законодавчої бази можна судити зі спроб розгляду її позицій структури соціально-економічних систем. Доки є резерви для її вдосконалення. Причому, якщо вирішити проблему забезпечення структурної чіткості Конституції України згідно з існуючими структурно-логічними схемами соціально-економічних систем та процесів їх розвитку і управління ними, то можна достатньо обґрунтовано сформулювати склад законів, які реалізують саму Конституцію. На цій основі треба розвивати політичні аспекти побудови Конституції. І тільки після цього можна підключати розробки зі структури планово-нормативної бази, яка спирається на систему показників, що формують критерії розвитку окремих регіонів та галузей господарства в них.

Рівень досконалості форм і методів обліку і звітності багато в чому залежить від досконалості планово-нормативної бази. Структурно безсистемне планування, теоретично необґрунтована нормативна база оподаткування ускладнили облік і звітність. Все це заплутує і без того складну систему. На цій основі з'явилися десятки та сотні організацій, які процвітають завдяки плутанині. Статистична звітність при всій її різноманітності не дозволяє побачити всі показники, що характеризують складові соціально-економічного розвитку для використання їх всіх ланках керівництва регіонами.

Рівень досконалості економічного аналізу доки не дозволяє порівняти досягнуті результати розвитку з можливими в умовах, що склалися чи теоретично, виявити втрати і резерви розвитку по структурним складовим, виявити конкретні ланки керівництва, які причетні до тих чи інших змін у розвитку економіки країни. Дуже важливо мати своєчасно достовірні аналітичні данні для всіх державних органів, щоб кваліфіковано використати їх для регулювання економіки в кожному регіоні та в цілому у державі.

Господарський розрахунок базується, перш за все, на встановленні конкретних завдань структурним підрозділам. Оскільки таких завдань основній масі підрозділів, від яких на регіональному рівні залежить доля соціально-економічного розвитку території, ніхто не встановлює, то про їх госпрозрахунок доки мова не йде. А оскільки мається на увазі відсутність госпрозрахунку, то необхідно проводити цикл досліджень і розробок абсолютно для всіх державних підрозділів по керівництву в цілому країни та її регіонами.

Фінансова система достатньо різноманітна. Головним питанням в ній є бюджетна система. Рівень досконалості цієї системи досить низький, вона громіздка, заплутана та суперечлива. На думку багатьох сучасна податкова система України вступила у суперечливість з вимогами ринкової економіки і стала одним з головних гальм розвитку країни. Тому вирішення проблеми спрощення системи оподаткування, приведення структури її побудови до загальноприйнятої теоретичної структури факторів виробництва може бути вирішенням проблеми оздоровлення всієї фінансової системи країни.

Рівень досконалості системи оплати праці багато в чому спирається на вказаний вище підхід визначення вкладу кожного підрозділу в отримання конкретних результатів соціально-економічного розвитку держави та її регіонів. Необхідно розробити методологію визначення вкладу всіх ланок не тільки господарювання, але і державного регулювання у формування результатів соціально-економічного розвитку країни та регіонів і на основі такого вкладу обґрунтовано встановлювати рівень оплати праці. Колишня система оплати праці не передбачала рух у зворотному напрямку суспільне виробництво. Тому вона була налагоджена тільки на зростання економіки. Зараз – це реальність і вона повинна знайти відображення в системі оплати праці.

Рівень соціального захисту населення в даний час досить низький. Його можна оцінювати, перш за все, у порівнянні вартості споживчого кошику і розміру пенсії, стипендії, мінімальної заробітної плати. Якщо всі ці виплати нижче вартості споживчого кошику, та це означає що категорії населення, які отримують ці виплати, соціально не захищені. Якщо всі вони рівні між собою, то соціальний захист знаходиться на мінімальному рівні по міжнародним стандартам. До питання про рівень відрахування до пенсійного фонду треба підходити емпірично, вважаючи, що за 40 років роботи людина повинна за рахунок своєї діяльності сформувати собі пенсію на 20 років у розмірі половини своєї зарплатні. Це означає, що в цей фонд повинні відраховувати 25% від розміру заробітної плати кожного робітника. Таку ж величину треба відраховувати і на соціальне страхування. В умовах коли суспільне виробництво розвалене, друга складова не компенсує потреби у витратах на інші соціальні потреби, але при умові повноцінного функціонування всіх сфер господарювання та при високому рівні оплати праці соціальний захист населення буде забезпечений.